

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ УМОВ ПРОЖИВАННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

***БОРЕЙКО В.І., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ,
МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА***

Одним з основних завдань кожної держави є забезпечення високого рівня та сприятливих умов для проживання жителів країни. Як зазначав ще Аристотель: «... найкращим державним устроєм треба визнати той, організація якого дає людині чинити якнайкраще і жити щасливо» [1, с. 182].

Для цього, кожна сім'я, поряд з достойним рівнем оплати праці своїх працездатних членів, повинна отримати можливість придбати, побудувати, чи орендувати житло, яке б відповідало сучасним умовам проживання, а саме: бути обладнаним газом, водопроводом, ваннами, каналізацією, опаленням, гарячим водопостачанням, підлоговими електроплитами. При цьому, сьогодні в економічно розвинених країнах світу такі вимоги висуваються не тільки до житла міських жителів, а й до їх сільських співвітчизників.

За радянських часів в Україні, як і в інших республіках Радянського Союзу, всі турботи із забезпечення населення житлом брала на себе держава. Однак, її зусиль хватало тільки на те, щоб забезпечити своїх громадян кімнатами в комунальних квартирах, згодом, маломірними «сталінками» та «хрущовками» з мінімальним переліком комунальних зручностей. Але і таких квартир більшості сімей приходилося ждати у чергах, створених в організаціях, на підприємствах та при виконавчих органах влади, десятиліттями.

Після здобуття Україною незалежності, житлові черги, створені при виконавчих органах влади, збереглися, проте ймовірність отримати житло для простих громадян стала ще більш ілюзорною, ніж це було три десятиліття назад. Так, якщо у 1990 році було прийнято в експлуатацію 17447 тис. кв. м житлових будівель, то у 2016 році тільки 9367. До того ж, нині тільки 78,0 % міського та 36,6 % сільського житлового фонду в нашій країні обладнані водопроводом. Для житлових будівель обладнаних каналізацією ці показники становили, відповідно, 77,0 та 33,0 %; опаленням – 78,4 та 54,9 %, будівель з гарячим водопостачанням – 62,7 та 24,0 %. Тільки із забезпеченням населення газом ситуація в Україні є значно кращою, ним забезпечені 82,3 % міських та 84,3 % сільських жителів [2].

Водночас, обґрунтовуючи свої дії благородними цілями, органи державної влади почали наступ на інтереси власників житла у багатоквартирних будинках. Так, 29 листопада 2001 р. Верховна Рада України проголосувала за Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» [3].

На нашу думку, прийняття цього Закону було обумовлено бажанням законодавців перекласти відповідальність за утримання будівель міст із житлово-експлуатаційних контор, які впродовж тривалого часу не отримували достатнього фінансування від держави, що спричинилося до критичного зношення житлово-комунальних мереж, на власників житла.

Так, ст. 23 Закону України [3] передбачено, що: «Власник квартири та/або нежитлового приміщення зобов'язаний відповідно до законодавства забезпечити використання, утримання, реконструкцію, реставрацію, *капітальний ремонт* приміщень або їх частин без завдання шкоди майну і порушення прав та інтересів інших співвласників». Однак, законодавці не передбачили відповідальність державних та місцевих органів влади, а також житлово-експлуатаційних контор (ЖЕК), які неефективно використовували кошти, сплачувані власниками квартир на капітальний ремонт будівель у попередні роки. Тому, нині новостворені об'єднання співвласників багатоквартирних будівель змушені за кошти власників квартир відновлювати непридатні для експлуатації інженерні мережі, ремонтувати покрівлі, під'їзди, підвали та ін.

На думку проф. Н.О. Гури: «Невирішеними залишаються питання ліквідації таких організацій і невластиві для інших неприбуткових організацій проблеми забезпечення технічного стану будинку, його поточного та капітального ремонту, утримання земельної ділянки, взаємовідносин з постачальниками комунальних послуг (енергії, води, тепла, обслуговування ліфтів, санітарної очистки міст), а також з бюджетом щодо отримання мешканцями субсидій і пільг тощо» [4, с. 71-72].

Тому, ключовою зміною, яку необхідно внести до вище зазначеного Закону [3] повинно бути введення норми, відповідно до якої, перед передачею будівлі ОСББ житлово-експлуатаційні контори повинні провести необхідні капітальні ремонти, або передати ОСББ необхідні для цього кошти. Водночас необхідно створити комунальні підприємства, які б на договірних умовах надавали ОСББ послуги з обслуговування будівель.

Щодо сільських індивідуальних будівель, то давно назріла необхідність розроблення комплексної державної програми

обладнання їх мережами водопостачання та водовідведення. В окремих місцях, де сільські будівлі розміщені компактно, необхідно поступово переходити до будівництва мінікотелень, які б забезпечували їх теплом та гарячим водопостачанням.

Гарні відгуки в населення отримала, запроваджена Урядом України з жовтня 2014 року, програма «тепліх кредитів» [5] для населення та ОСББ. Однак, через незначний розмір бюджетних коштів, виділених на реалізацію цієї програми, отримати державну фінансову допомогу змогла незначна кількість ОСББ. Це вимагає від держави збільшити фінансування програми «тепліх кредитів», що сприятиме економії теплових ресурсів.

Зазначені пропозиції направлені на економію дефіцитних ресурсів та покращення умов проживання населення України, що є однією з основних функцій держави.

Література.

1. Арістотель. Політика / Пер. з давньогрецької, авт. передм. О. Кисляк. – [3-тє вид.]. – К. : Основи, 2005. – 239 с.
2. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstst.gov.ua>.
3. Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29 листопада 2001 р. № 2866–III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14>
4. Гура Н.О. Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків : специфіка, проблеми та перспективи діяльності / Н.О. Гура // Економіка України. – 2015. – № 12. – С. 70-79.
5. Державна підтримка енергозбереження [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sace.gov.ua/uk/consumers/derzh-pidtrymka-energozabespechenya>

ADVANTAGES AND LACK OF USING BIOMASS AS AN ALTERNATIVE FUEL TYPE

SKUDLARSKI JACEK, DR INŻ.

WARSAW UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES – SGGW

ZAIKA S.O., C.E.S., DOCENT, KHARKOV PETRO VASYLENKO

STATE TECHNICAL UNIVERSITY OF AGRICULTURE

The using biomass as a fuel for heat production is the largest share of renewable energy in the EU. The largest share belongs to the heating of